

Wetenschappers aan het woord

Lieke Witlox sprak met twee wetenschappers over het belang van het werken met kranten op school: **Wilbert Spooren**, hoogleraar Taal en Communicatie aan de Vrije Universiteit Amsterdam, en **Karin Raeymaeckers**, hoogleraar Pers- en Communicatiewetenschappen aan de Universiteit van Gent.

Hoogleraar Taal en Communicatie
Wilbert Spooren Foto: privébezit.

Wilbert Spooren, hoogleraar Taal en Communicatie aan de Vrije Universiteit Amsterdam is een voorstander van het gebruik van kranten bij het leren van de Nederlandse taal.

“Het leren lezen van de krant is een natuurlijke taak voor de ouders. Ik ben van mening dat kranten lezen bij het opvoeden hoort en school is geen vervanging voor de opvoeding. Daarbij is het in de praktijk ook lastig om het aan kinderen te leren als het ze opgelegd wordt. Dan ‘moet’ het. Kranten moeten voorhanden zijn op plekken waar leerlingen komen, zoals thuis en op school. Die aanwezigheid moet een leerling tot lezer maken. Daarom zijn de gratis kranten ook een goed initiatief. Ze zijn te vinden in het openbaar vervoer, een plek waar veel jongeren komen, daar gaan jongeren ze vanzelf lezen.”

“Onderscheid kunnen maken tussen hoofd- en bijzaken en de verschillende genres, bevordert de schoolprestaties.”

Enthousiasme voor taal

Welke kranten jongeren lezen, vindt Spooren niet heel belangrijk: “Alle kranten zijn het bestuderen waard, alleen al omdat ze allemaal een andere benadering hanteren. Daarbij is het bijbrengen van enthousiasme voor taal, het belangrijkste. Leraren zouden ook niet bang moeten

zijn om er een Engelse of Duitse kwaliteitskrant of tabloid bij te pakken. Alleen al om het verschil te laten zien.” Volgens de hoogleraar is internet geen alternatief voor de fysieke krant.

Kranten zijn benaderbaar

“Krantenartikelen op het internet zijn uit hun context gehaald. Zo is niet meer te herleiden welke plaats het artikel had op de pagina, welke andere artikelen de pagina vulden, of er advertenties naast stonden en in sommige archieven zijn ook de foto's weggelaten. Terwijl juist die elementen waarde geven aan een krant. “Een krant is herkenbaar vanuit de eigen cultuur en benaderbaar met voorkennis. Kranten worden overal gemaakt via eenzelfde concept. Daardoor is er altijd een abstracte structuur te herkennen. Taalstudenten kunnen hun ervaring met de krant uit het verleden inzetten als ze een Nederlandse krant lezen. Een dagblad heeft bijvoorbeeld een duidelijke interessantheidsgraad; het belangrijkste staat op de voorkant. Zo krijgt de lezer veel informatie cadeau, dit in tegenstelling tot een boek, waar alle pagina's even belangrijk zijn om het verhaal te begrijpen.” Los van de inhoud zegt de plek van het artikel veel over hoe belangrijk het is. Ook kunnen er tegenstrijdige berichten, aansluitende of juist botsende advertenties op dezelfde pagina staan. Dat geeft een artikel lading en helpt lezers bij het beoordelen van een artikel.”

Genregevoeligheid

Wilbert Spooren vindt juist die beoordeling, het op waarde schatten van een artikel, een belangrijke les. “Onderscheid kunnen maken tussen hoofd- en bijzaken en de verschillende genres, bevordert de schoolprestaties. Leerlingen die een goede ‘genregevoeligheid’ hebben, weten wanneer het om feiten gaat en wanneer om meningen, zullen de lesstof gemakkelijker doorgronden. Ook in het lesboek kunnen ze dan selecteren wat wel en niet belangrijk is. Sommige leerlingen beschikken zelf over ‘genregevoeligheid’, de rest kan het leren.”